

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 26/15
Λουξεμβούργο, 27 Φεβρουαρίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση T-188/12
Patrick Breyer κατά Επιτροπής

Η Επιτροπή δεν μπορεί να αρνείται αυτομάτως την πρόσβαση στα υπομνήματα των κρατών μελών στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου με το αιτιολογικό ότι πρόκειται για δικαστικά έγγραφα

Η απόφαση επί σχετικού αιτήματος προσβάσεως πρέπει να λαμβάνεται βάσει του κανονισμού για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα που κατέχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή

Κατά τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε πολίτης της Ένωσης¹ έχει, καταρχήν, δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα² των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης. Εντούτοις, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης³ υπόκειται στην ως άνω υποχρέωση διαφάνειας μόνο στο πλαίσιο της ασκήσεως διοικητικής δραστηριότητας, οπότε η δικαιοδοτική δραστηριότητα καθαυτή αποκλείεται από το δικαίωμα προσβάσεως. Ο κανονισμός 1049/2001⁴ διέπει λεπτομερώς την πρόσβαση στα έγγραφα που κατέχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή. Προβλέπει, μεταξύ άλλων, μια εξαίρεση κατά την οποία τα θεσμικά αυτά όργανα πρέπει να αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφο όταν η δημοσιοποίησή του προσβάλλει την προστασία των ενδίκων διαδικασιών, εκτός αν τη δημοσιοποίηση του εγγράφου δικαιολογεί υπερισχύον δημόσιο συμφέρον. Όσον αφορά τα προερχόμενα από κράτος μέλος έγγραφα, ο κανονισμός προβλέπει ότι το οικείο κράτος μπορεί να ζητήσει από το θεσμικό όργανο να μην τα δημοσιοποιήσει χωρίς προηγούμενη συναίνεσή του.

Τον Μάρτιο του 2011 ο Patrick Breyer ζήτησε από την Επιτροπή να του παράσχει πρόσβαση, μεταξύ άλλων, στα υπομνήματα που είχε καταθέσει η Αυστρία στο Δικαστήριο στο πλαίσιο διαδικασίας την οποία είχε κινήσει η Επιτροπή λόγω παραβάσεως του κράτους μέλους αυτού όσον αφορά την παράλειψη μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη της οδηγίας περί διατηρήσεως δεδομένων⁵. Η σχετική ένδικη διαδικασία είχε περατωθεί με απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουλίου 2010⁶. Η Επιτροπή αρνήθηκε την πρόσβαση στα υπομνήματα αυτά, των οποίων αντίγραφα κατείχε η ίδια, με το αιτιολογικό ότι αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001. Τότε ο P. Breyer προσέφυγε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ζητώντας την ακύρωση της απορριπτικής αυτής αποφάσεως⁷.

Με τη σημερινή του απόφαση το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την απορριπτική απόφαση της Επιτροπής.

¹ Όπως και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα εντός κράτους μέλους (άρθρο 15, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ).

² Ανεξαρτήτως του σχετικού υποθέματος.

³ Όπως και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το θεσμικό όργανο «Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης» περιλαμβάνει το Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43).

⁵ Οδηγία 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ (ΕΕ L 105, σ. 54).

⁶ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουλίου 2010, Επιτροπή κατά Αυστρίας (C-189/09).

⁷ Η Φινλανδία και η Σουηδία παρενέβησαν στην παρούσα διαδικασία υπέρ του M. Breyer.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, τα επίδικα υπομνήματα δεν αποτελούν έγγραφα του Δικαστηρίου τα οποία να πρέπει να εξαιρεθούν, για τον λόγο αυτόν, από το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα και, επομένως, από εκείνο του κανονισμού 1049/2001.

Πράγματι, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, του δυνάμει των Συνθηκών αποκλεισμού της δικαιοδοτικής δραστηριότητας του Δικαστηρίου από το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα και, αφετέρου, των υπομνημάτων που συντάσσονται στο πλαίσιο μιας τέτοιας διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου. Τα υπομνήματα αυτά, μολονότι αφορούν την δικαιοδοτική δραστηριότητα του Δικαστηρίου, εντούτοις δεν εμπίπτουν στον αποκλεισμό τον οποίο προβλέπουν οι Συνθήκες και διέπονται, αντιθέτως, από το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα.

Έτσι, από τη νομολογία προκύπτει σαφώς ότι τα υπομνήματα που συντάσσει και καταθέτει η Επιτροπή ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001. Κατά συνέπεια, το ζήτημα αν μπορεί ή όχι να χορηγηθεί πρόσβαση σε ένα τέτοιο υπόμνημα επιβάλλεται να κριθεί βάσει αυτού του κανονισμού και, ιδίως, βάσει της εξαιρέσεως την οποία ο ίδιος προβλέπει ειδικά με σκοπό την προστασία των ενδίκων διαδικασιών.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, όσον αφορά το αν τα υπομνήματα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα, δεν υπάρχει κανένας λόγος να γίνεται διάκριση μεταξύ των υπομνημάτων της Επιτροπής και των προερχόμενων από κράτος μέλος. Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι, εκδίδοντας τον κανονισμό 1049/2001, ο νομοθέτης της Ένωσης κατάργησε τον κανόνα «του συντάκτη του εγγράφου», δυνάμει του οποίου, όταν ένα έγγραφο το οποίο κατέχει θεσμικό όργανο έχει συνταχθεί από τρίτον, το αίτημα προσβάσεως στο εν λόγω έγγραφο πρέπει να απευθύνεται απευθείας στον συντάκτη του εγγράφου αυτού.

Το Γενικό Δικαστήριο συνάγει εξ αυτού ότι τα επίδικα υπομνήματα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001. Παρατηρεί εντούτοις ότι η διαπίστωση αυτή τελεί υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής, ενδεχομένως, κάποιας από τις εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπει ο κανονισμός (ιδίως εκείνης που αφορά την προστασία των ενδίκων διαδικασιών) και της δυνατότητας του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους να ζητήσει από το οικείο θεσμικό όργανο να μη δημοσιοποιήσει τα υπομνήματά του⁸.

Το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η απόφασή του δεν προδικάζει το –διαφορετικό– ζήτημα αν τα διαδικαστικά έγγραφα που συντάσσει το ίδιο το δικάζον δικαστήριο (όπως είναι τα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως) και που διαβιβάζει σε θεσμικό όργανο στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας επίσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1049/2001.

Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, δεν υφίσταται κανόνας ή διάταξη που να επιτρέπει ή να εμποδίζει τους διαδίκους να κοινοποιούν τα δικόγραφά τους σε τρίτους και ότι, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων όπου η δημοσιοποίηση εγγράφου θα μπορούσε να θίξει την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, η αρχή που ισχύει συναφώς είναι ότι οι διάδικοι είναι ελεύθεροι να δημοσιοποιούν τα υπομνήματά τους.

Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο P. Breyer διέπραξε κατάχρηση δικαιώματος δημοσιεύοντας στο διαδίκτυο ορισμένα έγγραφα κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας, όπως το υπόμνημα αντικρούσεως της Επιτροπής και ένα έγγραφο αυτής με το οποίο του ζητείτο να αποσύρει το ως άνω υπόμνημα από τον διαδικτυακό του τόπο. Πράγματι, με τη δημοσίευση αυτή ο P. Breyer χρησιμοποίησε το δικαίωμά του προσβάσεως στα υπομνήματα της Επιτροπής για άλλο σκοπό πέραν της άμυνάς του στην δική του υπόθεση στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής και προσέβαλε, με τον τρόπο αυτόν, το δικαίωμα της Επιτροπής να υπερασπίσει τη θέση της ανεξάρτητα από κάθε εξωτερική επιρροή. Τούτο ισχύει για τον επιπρόσθετο λόγο ότι η ως άνω

⁸ Όσον αφορά την τελευταία αυτή δυνατότητα, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι δεν πρόκειται για γενικό και ανεπιφύλακτο δικαίωμα αρνισικυρίας έχον ως αποτέλεσμα τη δυνατότητα του ενδιαφερομένου να εμποδίζει κατά το δοκούν τη δημοσιοποίηση των προερχόμενων από τον ίδιο εγγράφων τα οποία κατέχει ένα θεσμικό όργανο. Η ως άνω δυνατότητα σημαίνει ότι παρέχει τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να μετέχει στην απόφαση περί χορηγήσεως προσβάσεως στο οικείο έγγραφο, ακόμα και όταν πρόκειται για υπομνήματα συνταχθέντα στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας.

δημοσίευση συνοδευόταν από τη δυνατότητα των χρηστών του διαδικτύου να δημοσιεύσουν σχετικά σχόλια, ορισμένα δε από αυτά ήταν επικριτικά έναντι της Επιτροπής. Η εν λόγω κατάχρηση δικαιώματος οδηγεί το Γενικό Δικαστήριο να καταδικάσει τον P. Breyer στο ήμισυ των δικαστικών του εξόδων, παρά την αποδοχή της προσφυγής.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της απόφασεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582